

hajrudin vrnjak

o riječima

Allah, dž.š., poučio je čovjeka imenima stvari, dao mu je jezik, poučio ga, uputio, dao znanje, naredio mu prvim objavljenim ajetima da uči, čita u ime Gospodara svoga, da traga za znanjem, ako treba i u najudaljenijim krajevima svijeta. Dao mu razum i volju da se njima u svim situacijama služi... Također, Allah, dž.š., „podijelio“ je ljude na različita plemena i narode, odredio im različite religije i nacije, različite jezike, da se međusobno upoznaju i takmiče u činjenju dobra, dobrih djela, u iskrenom vjerovanju, a On će ih blagovremeno obavijestiti o onome u čemu su se oni razilazili i o tome ko je bio na Pravom putu.

Objave od Boga Uzvišenog, počevši od prvog čovjeka i poslanika na Zemlji, Adema, a.s., pa, nadalje, svim ostalim Božijim poslanicima, a.s., bile su prve riječi upućene čovjeku u usmenoj formi, a nešto docnije, u procesu nekog vida zapisivanja, i u pisanoj formi. Tim riječima kojima su ljudi poučeni i objavljenim riječima, ljudski rod se generacijama koristio, i proširivao, voljom Božijom, njihov fond, sve do danas. Jezici i leksički fond bogatili su se i razvijali u procesu svog vlastitog unutaršnjeg razvoja, ali, naročito u novije doba, preuzimanjem brojnih riječi iz drugih jezika. Tako se smatra npr. da se mi u bosanskom jeziku služimo sa 60.000 riječi preuzetih iz orijentalnih jezika, ali smo, naravno, preuzeli i veliki broj riječi iz jezika sa Zapada.

Novе riječi stvaraju se i prilagođavaju određenom jezičkom sistemu, u njemu samome ili vanjskim utjecajima i razmjenom,

preuzimanjima na različite načine, raznim oblicima i postupcima spajanja, nadogradnjom, tvorbom, kao što su npr. kovanice itd. Činjenica je da sve što spoznajemo, volimo ili mrzimo, i sve što radimo, čime se bavimo, ulazi u riječi. Riječi izriču sve što jeste, kao i ono što nije. Naravno, riječi nisu samo sadržaj, jer imaju i formu, svoju dušu, svoja značenja, oznaku i označeno, odnosno imaju ton, boju, prizvuk, mehkoću, oštrinu i sl. Ispoljavaju, iskazuju i prenose govornikova stanja duše, njegove stavove, prošlost, njegove skrivene namjere, misli i osjećanja.

U tom smislu, riječi su čarobno čudesne, veliki Božiji dar. Riječi u sebi mogu primiti sve ljudske razlike i sabrati sve sličnosti. Otud i brojni različiti stilovi. Riječi, dakako, pričaju, uspavljaju, bude, ranjavaju i liječe. One imaju svoju duhovnost i metafiziku. One, zatim, režu i spajaju, ponižavaju i laskaju, blate i čiste, lažu, otkrivaju, spoznavaju, skrivaju, svijetle i zamagljuju, sažimaju se u dubinama gnoze. Prema tome, riječi čine sve što čini čovjek, što čine ljudi.

Naročito je velika snaga ljudske riječi u molitvi i u blagosiljanju. Kad je riječ o molitvi, dovi, ta se riječ reflektira kroz Božanski jezik Objave. Pored pozitivne energije, riječi mogu nositi i strašnu negativnu energiju, npr. u psovkama, raznim lažnim tračevima, kletvama, ogovaranjima, proklinjanjima, potvorama i sl. Riječi se korisno i ugodno mogu organizirati u umjetničkim iskazima, uglazbljene u naučnom, novinarskom, filozofskom ili nekom drugom značajnom tekstu. Pri tome, izbor riječi, leksema, od presudne je važnosti, kao i njihovo povezivanje i organizacija u cjelinu teksta, ili, recimo, knjige. Isto važi za usmenu, izgovorenu riječ, za govornike u raznim situacijama i prilikama, kada pripremaju odgovarajuće, po propisima, koncipirane govore.

Riječi mržnje i zla jesu poput najubojitijeg oružja, ranjavaju ili odvode u smrt. Pogrešno izgovorena ili napisana riječ, kao i na pogrešnom mjestu postavljena, izgovorena ili napisana, isto tako može biti kobna za nekoga. A i u zavisnosti od sredine i okolnosti od stepena obrazovanosti i kulture slušalaca ili čitalaca, treba prilagoditi izbor i upotrebu riječi, da se ne bi proizveli kontraefekti. Međutim, pravilnim i odgovarajućim izborom riječi, te njihovom ispravnom gramatičkom

i pravopisnom upotrebom, ljepotom i blagošću, dobrotom kojom zrače također se mogu proizvesti dalekosežni pozitivni rezultati, ne samo trenutačni. Mogu se ljudi pridobiti i nagovoriti na pozitivne stvari, izmiriti, organizirati i povesti u zajedničkoj akciji, u pravednoj borbi, potom takvim riječima osvajaju se ženska srca...

Jezika je bezbroj, riječi more. Veliko je blago i dragocjenost znati što više jezika i riječi. Govor, izgovaranje riječi, i upotreba riječi u pisanoj formi, obliku bitna su obilježja čovjeka kao razumnog bića koje ima sposobnost biranja i odlučivanja, upotrebe riječi i djelovanja. Riječi bogate čovjekov duh i dušu i ujedno ih oslobađaju. Riječi izbavljaju iz duhovne sputanosti i ropstva. I u običnom svakidašnjem govoru, ćaskanju, konverzaciji, komunikaciji, usmenoj ili pisanoj, riječi dolaze do punog izražaja te se pomoću njih čovjek ostvaruje u svojoj iskonskoj biti, i potvrđuje kao čovjek, te se iskazuje mnoštvo svojih raznolikih karaktera, obilježja, osobina, vjerovanja, morala, običaja, tradicija, kultura i svega ostalog.